DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Datoria externă brută a Republicii Moldova la 31 martie 2012 a constituit 5,653.16 mil. USD, în creştere cu 3.7 la sută faţă de sfârşitul anului 2011 (tabelul 1).

Tabelul 1. *Datoria externă brută a Republicii Moldova la sfârşitul perioadei (mil. USD)*

	2008	2009	2010	2011	tr. I 2012
Sector guvernamental	**778.26**	**957.50**	**1116.17**	**1142.48**	**1147.02**
Pe termen lung	***778.26***	***957.50***	***1116.17***	***1142.48***	***1147.02***
Obligaţiuni şi alte titluri de angajamente	6.35				
Împrumuturi	771.91	773.63	934.89	962.33	965.14
Alocări DST		183.87	181.28	180.15	181.88
Autorităţi monetare	**166.97**	**153.33**	**204.24**	**327.05**	**406.01**
Pe termen lung	***166.97***	***153.33***	***204.24***	***327.05***	***406.01***
Împrumuturi	166.97	153.33	204.24	327.05	406.01
Alocări DST					
Bănci	**561.36**	**457.59**	**406.62**	**544.51**	**569.57**
Pe termen scurt	***283.13***	***189.98***	***113.18***	***183.97***	***183.30***
Împrumuturi	56.78	10.60	10.60	28.65	40.27
Valută şi depozite	226.35	179.38	101.97	148.99	141.72
Alte angajamente aferente datoriei			0.61	6.33	1.31
Pe termen lung	***278.23***	***267.61***	***293.44***	***360.54***	***386.27***
Împrumuturi	278.23	267.61	293.44	360.54	386.27
Alte sectoare	**1,784.56**	**1,941.68**	**2,184.70**	**2,497.56**	**2,602.60**
Pe termen scurt	***1,052.71***	***1,175.73***	***1,432.86***	***1,673.14***	***1,740.76***
Împrumuturi	16.87	17.00	40.77	45.35	49.25
Credite comerciale	622.95	714.20	834.67	1,017.13	1,044.46
Alte angajamente aferente datoriei	412.89	444.53	557.42	610.66	647.05
Arierate	50.88	70.72	124.58	155.59	156.29
Altele	362.01	373.81	432.84	455.07	490.76
din care datoria pentru resurse energetice	360.39	372.19	419.64	453.45	489.14
Pe termen lung	***731.85***	***765.95***	***751.84***	***824.42***	***861.84***
Împrumuturi	731.85	765.95	751.84	824.42	861.84
Investiţii directe: creditare intragrup	**788.18**	**848.68**	**874.50**	**940.73**	**927.96**
Angajamente faţă de investitorii străini	788.18	848.68	874.50	940.73	927.96
Arierate	62.20	147.59	160.58	183.78	181.58
Împrumuturi de la investitorii străini	725.98	701.09	713.92	756.95	746.38
TOTAL	**4,079.33**	**4,358.78**	**4,786.23**	**5,452.33**	**5,653.16**

Diagrama 1. *Datoria externă, la sfârşitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)*

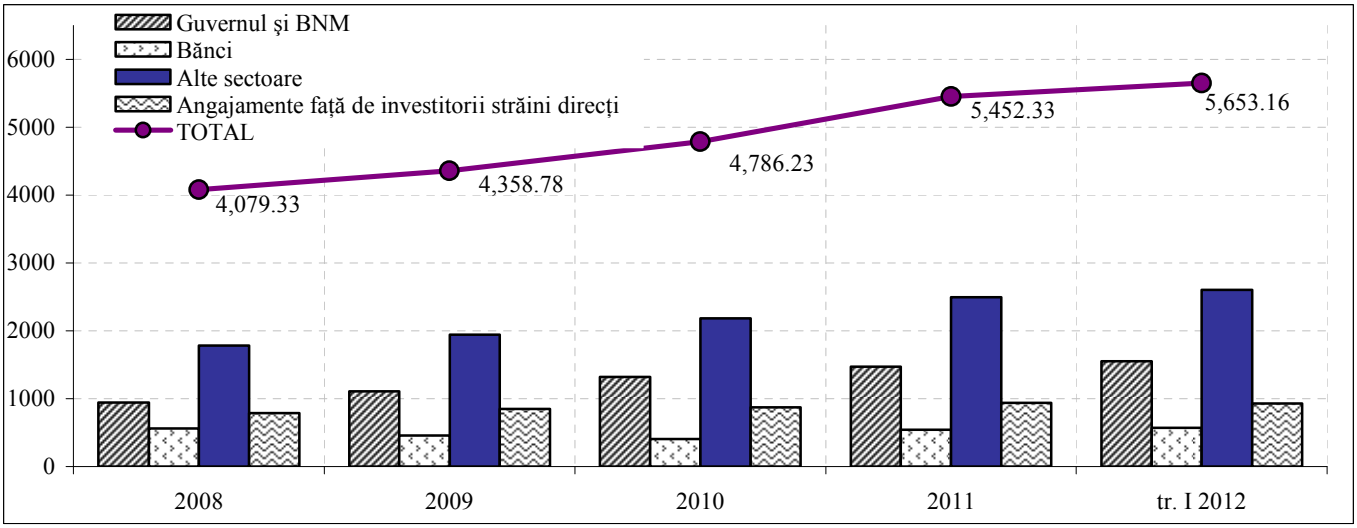

Pe sectoare instituţionale, datoria externă a fost repartizată după cum urmează: sectorul guvernamental – 20.3 la sută, autorităţile monetare – 7.2 la sută, sectorul bancar – 10.1 la sută, alte sectoare – 46 la sută, angajamentele faţă de investitorii străini direcţi – 16.4 la sută (diagrama 1).

La 31 martie 2012 *datoria externă publică şi public garantată* a înregistrat 1,602.64 mil. USD (în creştere cu 5.3 la sută), iar cea *privată negarantată* – 4,050.52 mil. USD (în creştere cu 3 la sută) (tabelul 2).

Tabelul 2. *Datoria externă publică, public garantată şi datoria privată negarantată la sfârşitul perioadei (mil. USD)*

	2009	2010	2011	tr. I 2012
Datoria publică şi public garantată	**1,139.79**	**1,348.67**	**1,521.35**	**1,602.64**
Pe termen scurt	***0.10***	***0.03***		
Alte angajamente aferente datoriei	0.10	0.03		
Arierate (principal şi dobândă)	0.10	0.03		
din care datoria corporaţiilor publice	0.10	0.03		
Pe termen lung	***1,139.69***	***1,348.64***	***1,521.35***	***1,602.64***
Împrumuturi	955.82	1,167.36	1,341.20	1,420.76
din care datoria corporaţiilor publice*	28.86	28.23	51.82	49.61
Alocări de DST de la FMI	183.87	181.28	180.15	181.88
Datoria privată negarantată	**3,218.99**	**3,437.56**	**3,930.98**	**4,050.52**
Pe termen scurt	***1,365.61***	***1,546.01***	***1,857.11***	***1,924.06***
Împrumuturi	27.60	51.37	74.00	89.52
Valută şi depozite	179.38	101.97	148.99	141.72
Credite comerciale	714.20	834.67	1,017.13	1,044.46
Alte angajamente aferente datoriei	444.43	558.00	616.99	648.36
Arierate (principal şi dobândă)	70.62	124.55	155.59	156.29
Altele	373.81	433.45	461.40	492.07
Pe termen lung	***1,004.70***	***1,017.05***	***1,133.14***	***1,198.50***
Împrumuturi	1,004.70	1,017.05	1,133.14	1,198.50
Investiţii directe: creditare intra-grup	***848.68***	***874.50***	***940.73***	***927.96***
Angajamente faţă de investitorii străini	848.68	874.50	940.73	927.96
Arierate	147.59	160.58	183.78	181.58
Împrumuturi de la investitorii străini	701.09	713.92	756.95	746.38
TOTAL	**4,358.78**	**4,786.23**	**5,452.33**	**5,653.16**

**inclusiv cea garantată de stat*

Evoluţia structurii datoriei externe pe termene de scadenţă este prezentată în diagrama 2.

Diagrama 2. *Structura datoriei externe pe termene de scadenţă, la sfârşitul perioadei (mil. USD)*

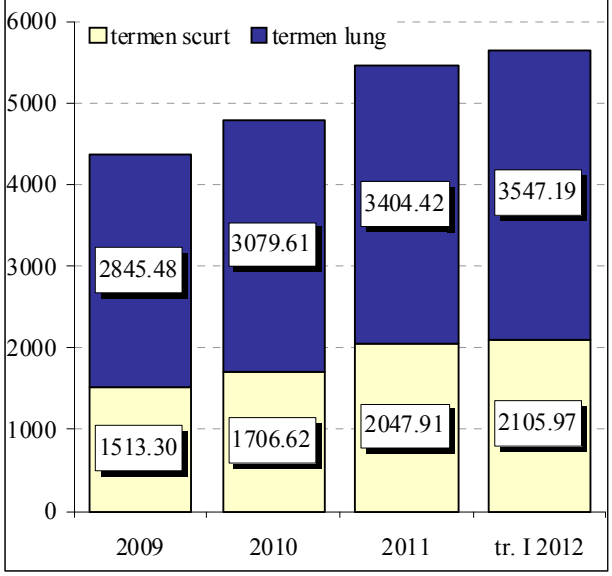

La 31 martie 2012, angajamentele pe *termen lung* au totalizat 3,547.19 mil. USD (+4.2 la sută) şi au fost constituite din: împrumuturi de la investitorii străini direcţi în proporţie de 21 la sută, alte împrumuturi pe termen lung – 73.9 la sută şi alocări de DST – 5.1 la sută (diagrama 3).

Datoria externă pe *termen scurt* a totalizat 2,105.97 mil. USD (+2.8 la sută) şi a inclus: credite comerciale (constituite în majoritate din avansuri şi facturi neachitate la termen) – 49.6 la sută, alte angajamente (constituite în majoritate din datoria istorică pentru importul de resurse energetice) – 23.4 la sută, arierate (angajamente neonorate la scadenţă la serviciul împrumuturilor externe atât pe termen lung, cât şi pe termen scurt) – 16 la sută, depozitele bancare (la termen şi la vedere) ale nerezidenţilor în băncile licenţiate din Republica Moldova – 6.7 la sută, împrumuturi pe termen scurt – 4.3 la sută. (diagrama 4).

Diagrama 3. *Structura datoriei externe pe termen lung pe tipuri de angajamente, la sfârşitul tr. I, 2012*

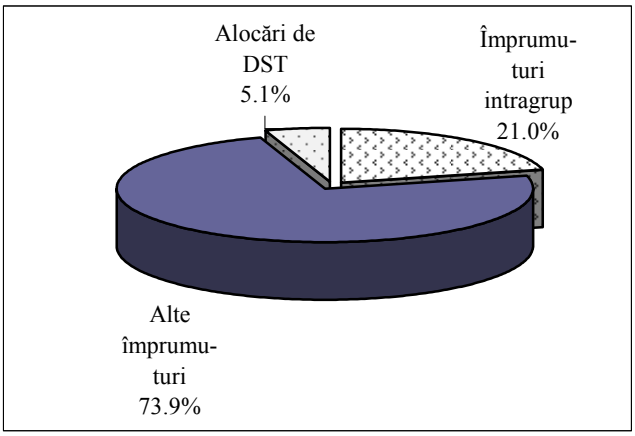

Diagrama 4. *Structura datoriei externe pe termen scurt pe tipuri de angajamente la sfârşitul tr. I, 2012*

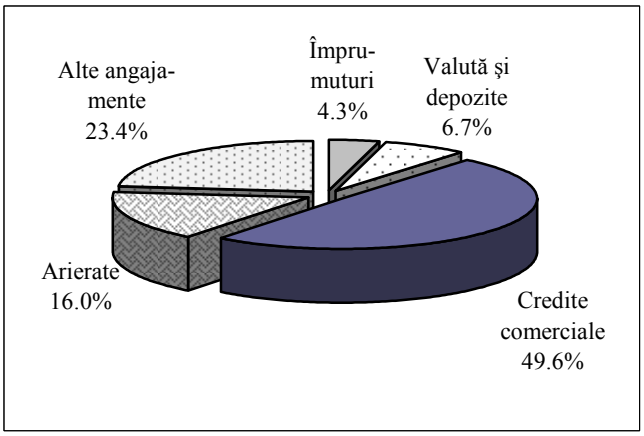

Împrumuturile şi alocările de DST au însumat 3,974.91 mil. USD, din care 59.8 la sută sunt angajamentele sectorului public (inclusiv datoria BNM, datoria de stat directă şi datoria privată asumată de stat în urma executării garanţiilor, precum şi datoria corporaţiilor publice), iar 60.3 la sută revin împrumuturilor contractate de agenţii economici din sectorul privat, inclusiv în cadrul creditării intragrup (tabelul 3).

Tabelul 3. *Împrumuturi şi alocări de DST la sfârşitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)*

	2009	2010	2011	tr. I 2012
Autorităţi monetare	**153.33**	**204.24**	**327.05**	**406.01**
Împrumuturi (de la FMI)	153.33	204.24	327.05	406.01
Datoria de stat directă	**944.20**	**1,106.09**	**1,134.85**	**1,139.48**
Împrumuturi	760.33	924.81	954.70	957.60
Alocări de DST de la FMI	183.87	181.28	180.15	181.88
Datoria garantată asumată de stat	**13.30**	**10.08**	**7.63**	**7.54**
Alte sectoare	13.30	10.08	7.63	7.54
Împrumuturi	13.30	10.08	7.63	7.54
Datoria corporaţiilor publice*	**28.96**	**28.26**	**51.82**	**49.61**
Alte sectoare	28.96	28.26	51.82	49.61
Împrumuturi	28.86	28.23	51.82	49.61
Arierate la împrumuturi	0.10	0.03		
Datoria privată negarantată de stat	**1,951.60**	**2,067.47**	**2,303.46**	**2,372.27**
Bănci	278.21	304.04	389.19	426.54
Împrumuturi	278.21	304.04	389.19	426.54
Alte sectoare (inclusiv de la investitorii străini)	1,673.39	1,763.43	1,914.27	1,945.73
Împrumuturi	1,455.18	1,478.30	1,574.90	1,607.86
Arierate la împrumuturi	218.21	285.13	339.37	337.87
TOTAL	**3,091.39**	**3,416.14**	**3,824.81**	**3,974.91**

**inclusiv cea garantată de stat*

Pe parcursul trimestrului I 2012 Republica Moldova a beneficiat în continuare de sprijinul organizaţiilor internaţionale, BNM valorificând 77.64 mil. USD, iar Guvernul – 10.13 mil. USD, pentru proiecte finanţate din surse externe, situaţia pe ansamblu fiind prezentată în tabelul 4.

Distribuţia angajamentelor externe pe principalii creditori ai Republicii Moldova este prezentată în tabelul 5.

Tabelul 4. *Împrumuturi şi alocări de DST – detalii suplimentare (mil. USD)*

	Stoc la sf. anului 2011	Trageri	Plăți reale de principal	Modificarea arieratelor la dobânda	Alte ajustări	Fluctuația ratei de schimb	Stoc la sf. tr. I 2012
Datoria autorităților monetare	**327.05**	**77.64**	**-1.42**			**2.74**	**406.01**
credite multilaterale	327.05	77.64	-1.42			2.74	406.01
Datoria de stat directă	**1134.85**	**10.13**	**-14.26**			**8.76**	**1139.48**
credite multilaterale şi alocările de DST	920.06	10.13	-7.59			8.89	931.49
credite bilaterale	214.79		-6.67			-0.13	207.99
Datoria garantată asumată de stat	**7.63**		**-0.34**			**0.25**	**7.54**
de la alți creditori	7.63		-0.34			0.25	7.54
Datoria corporațiilor publice*	**51.82**		**-2.95**			**0.74**	**49.61**
credite multilaterale	32.60					0.73	33.33
de la alți creditori	19.22		-2.95			0.01	16.28
Datoria negarantată de stat	**2303.46**	**205.37**	**-149.78**	**-2.43**	**-3.70**	**19.35**	**2372.27**
credite multilaterale	273.95	10.18	-8.75			3.36	278.74
de la alți creditori	2029.51	195.19	-141.03	-2.43	-3.70	15.99	2093.53
TOTAL	**3824.81**	**293.14**	**-168.75**	**-2.43**	**-3.70**	**31.84**	**3974.91**

**inclusiv cea garantată de stat*

Tabelul 5. *Împrumuturi externe şi alocări de DST la sfârşitul perioadei, specificarea creditorilor (mil. USD)*

	2009	2010	2011	tr. I 2012
Autorități monetare	**153.33**	**204.24**	**327.05**	**406.01**
FMI	153.33	204.24	327.05	406.01
Datoria de stat directă	**944.20**	**1,106.09**	**1,134.85**	**1,139.48**
Organisme internaționale	***688.36***	***855.53***	***920.06***	***931.49***
BIRD şi AID	441.16	479.41	508.16	512.40
BERD	1.46	0.49	3.49	4.00
FIDA	37.18	42.31	45.42	46.91
BDCE	12.91	12.34	13.30	14.60
BEI	11.78	16.49	24.15	24.92
FMI	183.87	304.49	325.54	328.66
Relații bilaterale	***255.84***	***250.56***	***214.79***	***207.99***
SUA	53.82	51.24	48.65	48.65
Japonia	23.50	23.40	21.23	20.11
Rusia	121.30	109.09	96.89	90.78
Polonia		15.00		
altele	57.22	51.83	48.02	48.45
Datoria garantată asumată de stat	**13.30**	**10.08**	**7.63**	**7.54**
Alți creditori	***13.30***	***10.08***	***7.63***	***7.54***
Datoria corporațiilor publice*	**28.96**	**28.26**	**51.82**	**49.61**
Organisme internaționale	*17.88*	*15.11*	*32.60*	*33.33*
BERD	17.74	14.98	19.58	20.05
BEI	0.14	0.13	8.02	8.28
IFC			5.00	5.00
Alți creditori	***11.08***	***13.15***	***19.22***	***16.28***
Datoria privată negarantată de stat	**1,951.60**	**2,067.47**	**2,303.46**	**2,372.27**
Organisme internaționale	142.77	219.27	273.95	278.74
Alți creditori	1,808.83	1,848.20	2,029.51	2,093.53
TOTAL	**3,091.39**	**3,416.14**	**3,824.81**	**3,974.91**

**inclusiv cea garantată de stat*

Datoria externă față de *creditorii multilaterali* la 31 martie 2012 a constituit 1,649.57 mil. USD, din care cea mai mare parte - 931.49 mil. USD, revine datoriei de stat directe (ponderea majoră - 55.01 la sută, le revine creditorilor BIRD şi AID şi 35.28 la sută - FMI).